

Asia: HE 125/2025 vp – Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 52 ja 52 f §:n ja varojen arvostamisesta verotuksessa annetun lain muuttamisesta sekä tuloverolain 33 b §:n väliaikaisesta muuttamisesta

Vastaanottaja: Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan verojaosto

Päiväys: 10.10.2025

Elinkeinoelämän valtuuskunnan asiantuntijana kiitän lausuntopyynnöstä. Keskityn lausunnossani osinkoverotusta kiristävän muutosehdotuksen ajalliseen soveltamisalaan.

Kasvuriihessä hallitus päätti estää osinkoverotuksen minimointiin tähtäävien osakevaihtojärjestelyjen epätarkoituksenmukaisen hyödyntämisen verotuksessa. Kirjaus perustui niin kutsuttuun massimuijakohuun, joka koski somevaikuttajien verosuunnittelua. Nyt esitetty osinkoverotuksen kiristäminen soveltuisi kuitenkin kirjausta laajemmin vuonna 2017 tai sen jälkeen osakevaihdolla osakkeita hankkineiden yritysten osakkaisiin.

Muutoksen tarkoituksena ei ole kiristää osinkoverotusta niissä tilanteissa, joissa osakevaihto on toteutettu liiketaloudellisin perustein, joten soveltamisalaa on pyritty rajaamaan etuyhteysehdon avulla. Rajaus etuyhteystilanteisiin ei kuitenkaan ole riittävä. Osakevaihtoja hyödynnetään laajasti erilaisissa rakenne- ja omistusjärjestelyissä, kuten perheyrittysten sukupolvenvaihdosten tai henkilöstön sitouttamisjärjestelyiden yhteydessä tai liiketoimintariskien hallinnassa, eikä ehdotettu etuyhteyssääntö tehokkaasti rajaa näitä liiketaloudellisesti perusteltuja osakevaihtotilanteita muutoksen ulkopuolelle. Vaikka muutoksen taustalla on sellaisten some-vaikuttajien verosuunnittelu, joiden yritykset eivät juurikaan omista aineellista pääomaa, etuyhteyssääntö ei rajaa suuria aineellisia investointeja edellyttäviä toimialoja sääntelyn ulkopuolelle.

Koska myöhempiä omistajanvaihdoksia ei myöskään oteta ehdotetun sääntelyn soveltamisalassa huomioon, veronkiristys koskisi niitäkin osakkaita, jotka ovat hankkineet yrityksen osakkeita vasta osakevaihdon toteuttamisen jälkeen, ja jotka eivät ole olleet

osapuolina osakevaihdossa. Omistajanvaihdosten yhteydessä osakkeet on arvostettu varainsiirto-, tulo- ja perintöverotuksessa lähtökohtaisesti käypään arvoon. Ostaja on maksanut osakkeista käyvän hinnan. Näille osakkaille ehdotettu muutos olisi erityisen ankara.

Ehdotuksessa on taannehtivan verolainsäädännön piirteitä, sillä osinkoverotuksen kiristyminen perustuisi jopa lähes vuosikymmen sitten toteutettuun osakevaihtoon. Tällaista muutosta esimerkiksi osakevaihdon toteuttaneet perheyrietykset eivät ole mitenkään voineet ennakoida, ja se rapauttaa luottamusta verosääntelyn vakauteen. Vaikka perustuslakiin ei sisälly yleistä taannehtivan verolain kieltoa, ja ehdotettu kiristys soveltuisi vain tuleviin osingonjakoihin, perustuslakivaliokunnan mukaan taloudellisilla toimijoilla on oikeus odottaa verolainsäädännöltä sellaista ennakoitavuutta, että he pystyvät etukäteen kohtuullisessa määrin arvioimaan verolainsäädännön merkityksen toimintaansa suunnitellessaan (PeVL 97/2022 vp).

Yrittäjien verotuksen kiristäminen vuosia sitten toteutetun osakevaihdon perusteella on vastoin pääministeri Petteri Orpon hallitusohjelmaa, jonka mukaan hallitus varmistaa, että yritykseen kohdistuva sääntely on selkeää, ennakoitavaa ja oikeasuhtaista. Lisäksi ehdotus on ristiriidassa hallituksen kotimaisen omistajuuden vahvistamista koskevan tavoitteen kanssa.

Muutos rapauttaisi nykyistä osinkoverohuojennusta vastoin hallitusohjelmaa, jonka mukaan listaamattomien yritysten osinkoverohuojennus säilyy muuttumattomana. Yksittäisen verosuunnittelutoimen estäminen ei ole sen arvoista, että osinkoverohuojennusta heikennetään hallitusohjelman kirjauksen vastaisesti epätarkoituksenmukaisen laajalla sääntelyllä, jossa on taannehtivan verolainsäädännön piirteitä.

Verohallinto on jo vuoden 2023 Vero-opintopäivillä ilmoittanut osakevaihdot verovalvonnan painopistealueeksi. Tätä voidaan pitää oikeasuhtaisena ja oikea-aikaisena puuttumisena ennen lain voimaantuloa toteutettuihin osakevaihtoihin.

Edellä esitetyistä syistä EVA pitää perusteltuna, että nettovarallisuuden laskentaan ehdotettuja muutoksia sovellettaisiin vasta lakimuutoksen jälkeen toteutettaviin osakevaihtoihin.

ELINKEINOELÄMÄN VALTUUSKUNTA

Emmiliina Kujanpää
johtava veroasiantuntija